

5. Eixos estratègics

Projecte Educatiu d'Esplugues del Llobregat

DIPROMERE2006 S.L.

Diputació
Barcelona

Àrea d'Educació

Sumari

5.1 Introducció.....	3
5.2 Premisses prèvies	4
5.2.1 A nivell polític	5
5.2.2 A nivell tècnic	6
5.2.3 A nivell ciutadà.....	7
5.3 Eixos estratègics	9
5.3.1 Eix 1: Esplugues, una ciutat pel civisme i la convivència.....	9
5.3.2 Eix 2: Educació en valors per a infants i a joves	10
5.3.3 Eix 3: Arribar a totes les col·lectivitats de la ciutat per mitjà de l'educació	11
5.3.4 Eix 4: Fer de l'escola un espai obert	12
5.3.5 Eix 5: La formació, una necessitat al llarg de tota la vida....	13
5.3.6 Eix 6: Acompanyament escolar i educatiu, una funció de tots i totes	13
5.3.7 Eix 7: Fer de la participació un element educatiu.....	14
5.4 Síntesi	15

5.1 Introducció

El treball de confecció dels eixos estratègics es basa en la idea central que l'educació va més enllà de les escoles i que, per tant, és un procés permanent que s'estén al llarg de la vida i que beneficia a tots els ciutadans. En aquest sentit, qualsevol ciutadà és alhora agent educador (en el sentit que transmet valors i coneixements) i un agent educant (doncs també és receptor de valors i coneixements que li transmeten altres agents de la ciutat).

El projecte Educatiu de Ciutat és, doncs, un projecte estratègic que, sota una perspectiva educativa, la participació de la ciutadania esdevé fonamental. La dinàmica participativa i el procés en si, són ja concebudes com un procés educatiu, ja que després de cada acció o fase del projecte s'infereix moments de (auto)reflexió i d'anàlisi

Amb aquesta filosofia s'han construït els eixos estratègics d'actuació que es presenten a continuació. Aquests tenen com a objectiu fonamental fer front a les deficiències que s'han diagnosticat en el municipi (veure els quatre mapes anteriors analitzats) i, mitjançant un pla d'actuació, facilitar la participació i implicació de les diverses esferes (política, tècnica i ciutadana).

A continuació es presenten set grans eixos d'intervenció i a cadascun se li atribueix unes determinades línies estratègiques, que a la vegada té una proposta d'objectius específics. Cal destacar que prèviament s'ha dur a terme un treball a nivell intern de les diverses esferes per facilitar la consecució de tals eixos i línies de treball.

Aquest document ha de ser revisat, legitimat i validat, per una banda a nivell polític i tècnic, i també a partir per la ciutadania. La tasca de donar forma, contingut i validesa als eixos de treball es concentrarà en bona mesura en el proper Fòrum Educatiu de Ciutat. En aquest espai es prioritzaran eixos i es proposaran accions en relació a les línies de treball de cada eix.

5.2 Premisses prèvies

El Projecte Educatiu de Ciutat té una naturalesa estratègica fonamental. Al llarg de tot el procés de diagnòstic la ciutadania ha anat expressant les visions i percepcions sobre els elements que envolta el PEC: l'educació, la ciutat i la participació. Per tal de poder donar resposta als anhels expressats pels representants polítics, els tècnics/ques municipals i la ciutadania i no frustrar les seves expectatives, hi ha alguns elements previs a l'execució de les actuacions i que posteriorment s'hauran de tenir en compte al llarg de tot el procés i guiant-ne el seu devenir. En aquest sentit, es presenten una sèrie de **premisses prèvies que s'haurien d'afrontar a nivell intern** per tal de garantir un òptim desenvolupament del PEC.

En primer lloc, cal tenir ben presents els objectius generals del Projecte Educatiu de Ciutat. El principal objectiu és el canvi cultural amb l'educació com a eix del projecte municipal de forma participativa, relacional i comunitària (*estratègies hard i soft*) i que el PEC és un projecte articulador i organitzador de les polítiques educatives "projecte de projectes".

Aquests s'han d'articular a partir dels objectius substantius, els quals són els de coresponsabilitat educativa, acompanyament escolar i educatiu i formació al llarg de la vida. Aquests tres objectius han estat la base per a l'extracció de les visions i percepcions de la ciutadania, analitzats en el mapa anterior.

Altrament, hi ha uns altres objectius relacionals, els quals contempen el PEC com a projecte de ciutat, projecte contextualitzat i projecte sostenible (social i temporalment).

Aquests objectius relacionals s'han de dur a terme gràcies al compliment de certs criteris claus:

- La voluntat política i voluntat transformadora: projecte "organitzador" i "coordinador" de les polítiques educatives
- Participació: oberta, plural i representativa que permeti la diagnosi i el desenvolupament del PEC
- El treball en xarxa i integrat per crear una nova cultura educativa: fomentar responsabilitats col·lectives, coordinades i coherents.
- La transparència i comunicació

- La formació: destinada als agents implicats al PEC
- La sostenibilitat del projecte

En resum, cal tenir present la necessària coordinació entre equips, serveis educatius i lideratge per parts d'agents i recursos (polítics i ciutadania).

5.2.1 A nivell polític

L'existència d'un referent que impulsi el PEC a nivell polític és fonamental. Per a que això sigui possible, cal que els representants polítics tinguin molt clara la filosofia del PEC, fonamentalment pel que fa referència a:

- **La concepció de l'educació en un sentit ampli**, és a dir, per la superació de la institució on tradicionalment se la ubica – l'escola-, per la seva extensió al llarg de la vida –més enllà dels 16 anys, edat en que l'ensenyament deixa de ser obligatori- i per la corresponsabilització de tots els agents de la ciutat en la tasca educativa.
- Per la transcendència i importància que té l'educació en les societats actuals, com a centre d'interès de la ciutadania, però sobretot pel rol que desenvolupa com a **element de cohesió social**.
- Pel seu **component estratègica de ciutat**. El procés educatiu que es desenvolupa en el municipi no s'inicia amb el PEC –ni tampoc s'acabaria amb la finalització d'aquest-, però si que realitza un diagnòstic de la realitat de l'educació en el municipi i determina quin és l'imaginari al que aquest pretén arribar en deu/quinze anys. El Projecte educatiu de ciutat és per tan, un projecte que supera els mandats i projectes partidistes, és un somni col·lectiu, una utopia que promou la construcció col·lectiva. Si el Projecte Educatiu de Ciutat és verdaderament un Projecte Estratègic de Ciutat, els representant polítics hauran de tenir-ho en compte en les seves posteriors actuacions.

El Projecte Educatiu ha d'estar liderat políticament i ha de comptar amb un recolzament ampli, de totes les forces polítiques. Durant el procés de diagnosi del municipi, s'ha liderat el projecte des de la regidoria d'Educació, element que es valorat molt positivament. No

obstant, aquest lideratge hauria d'ampliar-se, com a mínim, a la resta de regidors de l'equip de govern i per tant, hauria de constituir-se la **Comissió de direcció política**. Aquest aspecte resulta fonamental per a poder donar el salt qualitatiu que ara requereix el PEC. Si l'educació inunda tota la vida municipal, a nivell polític s'ha de ser capaç també de trobar aquesta implicació. Fer extensiu aquest compromís a la resta de regidories facilitarà la transversalitat dels tècnics municipals i les polítiques que sorgiran des de les diferents regidories estaran impregnades de la filosofia, els objectius i la visió estratègica del PEC.

D'altra banda, caldrà treballar per a que existeixi una única voluntat política entorn el PEC amb independència del color polític que estigui al govern. Aquest element permetrà deslligar el Projecte de programes partidistes i desvincular-lo de períodes electorals i mandats municipals. El PEC planteja una actuació educativa en sentit afirmatiu sota una perspectiva estratègica "de ciutat". En aquest sentit, els projectes i programes, polítics i tècnics, han de correspondre's amb la filosofia i els objectius del PEC

5.2.2 A nivell tècnic

Per tal de desenvolupar el PEC en l'àmbit tècnic, la metodologia de la Diputació proposa la constitució d'un espai de lideratge i suport al procés. Estem parlant de **l'Oficina Tècnica**.

Les principals funcions d'aquest ens, fan referència a la coordinació entre els diferents espais i àmbits de treball i al lideratge del PEC des d'una perspectiva tècnica. En la fase del diagnòstic, no existia a nivell tècnic, un posicionament central del procés i les responsabilitats que es tenien a nivell tècnic venien determinades per la feina que es realitzaven des de cadascun dels llocs de treball.

Cal, doncs, que es determini inequívocament sobre qui recau el desenvolupament de les tasques que ha de desenvolupar l'Oficina Tècnica i que aquest ens, ocupin un lloc més central en la quotidianitat del treball municipal. Un cop hagin estat clarificades les responsabilitats i funcions d'aquesta oficina, caldrà:

- Dotar al Projecte Educatiu de Ciutat d'un **Pla de comunicació** propi. El principal objectiu d'aquest és el d'anar informant continuadament a la ciutadania dels progressos del PEC per tal de fer més viable la seva incorporació en el **Grup Impulsor Ciutadà** (ciutadans o membres d'entitats del municipi que han

de liderar el PEC). S'inicia la fase de dinamització i informació del procés i per tant, el PEC ha de començar a generar actuacions que vagin a buscar al ciutadà en els seus llocs de reunió i interrelació –no s'ha d'esperar a que sigui aquest el que mostri interès en formar part del Grup Impulsor-, cal **generar actuacions que l'engresquin i l'informin de la seva responsabilitat educativa** en el municipi, per finalment, explicar com pot participar més activament en el Projecte.

- Dotar de suport tècnic, és a dir, **dotar d'eines i metodologies participatives** als diferents àmbits de treball del PEC i fomentar una major capacitat dels actors. En aquest sentit, la tasca no hauria de centrar-se únicament a donar suport i buscar la implicació dels actors en l'execució de les actuacions, sinó també en determinar els mecanismes i indicadors i fomentar la participació dels actors que la promouen en l'avaluació d'aquestes.

Tal i com queda implícitament recollit en aquestes premisses, la persona que ocupi l'Oficina Tècnica del PEC ha de complir un doble perfil. D'una banda, ha de tenir un **perfil altament tècnic** que li permeti liderar el desenvolupament del PEC en aquesta esfera, de l'altra ha de tenir un **alt component "comunitari"** ja que haurà d'anar a buscar la ciutadania, conèixer les seves necessitats i després viabilitzar-les a nivell tècnic.

5.2.3 A nivell ciutadà

La **ciutadania és el principal actor que ha de liderar el Projecte Educatiu de Ciutat**. La necessitat de que aquest actor desenvolupi aquest rol i ho faci en un procés creixent de capacitat i d'autonomia respecte l'Ajuntament es correspon no solament amb la voluntat sinó també amb la filosofia del Projecte Educatiu de Ciutat. La **participació** esdevé doncs, una peça fonamental i la incorporació de la ciutadania en el procés és de vital importància. Al llarg de tot el procés s'ha anat generant una estratègia comunicativa i molta gent de la ciutat comença a conèixer la existència del PEC. Tot i això, en la primera fase del procés caldrà que l'Oficina Tècnica desenvolupi una tasca que tingui com a principal objectiu **informar del procés a la ciutadania i, sobretot engrescar-la per a que s'incorpori més activament** en el procés. Segurament caldrà fer un "esforç espacial" per "anar a buscar" aquells sectors socials que normalment no participen.

Al llarg del procés del diagnòstic diversos ciutadans i ciutadanes han mostrat la voluntat d'obtenir més informació del projecte i han participat aportant-hi la seva visió. En la fase més participativa que ara s'inicia, cal que es doni un impuls afirmatiu per a que la ciutadania sigui el grup motor del procés. En aquest sentit, cal tenir constituït el **Grup Impulsor Ciutadà** i fer una invitació extensiva a les diferents entitats, agents i ciutadans de la ciutat per a que **coneguin el diagnòstic i participin proposant, executant i avaluant actuacions educatives**; i sobretot, caldrà posar un èmfasi especial per a que els col·lectius que normalment no participen en aquest tipus de processos hi siguin presents aportant-hi les seves inquietuds i punts de vista.

5.3 Eixos estratègics

En aquest apartat es recullen una proposta d'eixos i línies estratègiques d'actuació que en el Fòrum Educatiu de Ciutat han de ser debatudes i prioritzades.

5.3.1 Eix 1: Esplugues, una ciutat pel civisme i la convivència

Fer de la ciutat un espai públic educatiu, de relació, interacció i cohesió social, comunitària i agradable. El **civisme** és una actitud essencial per a la **bona convivència** entre les persones, i per tant, també ho ha de ser per a la vida pública. La conducta cívica, és a dir, un bon comportament de la gent en la seva vida privada i pública pot fer possible una **ciutat amb major qualitat de vida per a tots**.

Línia 1.1: Sensibilització per a la convivència i el civisme

- 1.1.1 Confeccionar campanyes de sensibilització sobre civisme a les escoles, especialment alumnat de l'IES (temes de reflexió, tallers...).
- 1.1.2 Dur a terme accions continuades de sensibilització sobre civisme amb la ciutadania.

Línia 1.2: Implicació de la ciutadania: pertinença i participació

- 1.2.1 Potenciar les fórmules de la ciutat (festa major, patrimoni cultural...) per fomentar el sentiment de pertinença
- 1.2.2 Promoure accions d'integració de persones nouvingudes (entrega de llistat d'entitats, activitats del municipi, calendaris...).
- 1.2.3 Facilitar la col·laboració entre entitats i la implicació en l'organització d'actes d'altres entitats.
- 1.2.4 Organitzar trobades festives per a les entitats del municipi com a plataforma d'interrelació i de coneixement mutu.

Línia 1.3: Fer de la ciutat un espai per a tothom

- 1.3.1 Realitzar un pla d'usos d'equipaments: saber quina és la situació real en què es troben els equipaments municipals i es podrà plantejar donar una resposta a les necessitats de cadascun d'aquests i, en cas que es consideri adient, concebre'ls multifuncionalment generant una major optimització

dels recursos existents i fomentaria la interrelació dels seus usuaris.

Aquestes línies es poden treballar a partir del Pla de Convivència ciutadana, el consell de ciutat, el consell de seguretat ciutadana, el consell de cohesió social, el consell d'immigració així com també presentar-ho a l'audiència pública de nois i noies de secundària i el consell d'infància. Altrament, cal tenir en compte la comissió d'organització de la festa major d'Esplugues, l'àmbit de cultura i medi ambient per fomentar accions de civisme i convivència. I finalment, tenir en compte el departament de manteniment alhora de confeccionar el pla d'usos dels equipaments.

5.3.2 Eix 2: Educació en valors per a infants i a joves

En aquest eix es recullen totes aquelles línies d'actuació que tenen per objecte fomentar i **potenciar l'educació en valors dins i fora dels centres educatius**. A partir de l'activitat esportiva, el lleure, la cultura, l'educació ambiental, etc. es pot implementar valors a infants i joves de la ciutat.

Línia 2.1: Potenciació de l'educació en el lleure fora l'escola

2.1.1 Donar més cobertura i més oferta als infants i joves de la ciutat amb temes d'educació al lleure.

2.1.2 Oferir formació als educadors/es i futur educadors/es per tal de donar eines que facilitin la construcció amb valors de les persones (infants i joves).

2.1.3 Dotar de més espais públics per a les entitats del món del lleure per treballar, planificar, etc. conjuntament accions integrals educatives.

Línia 2.2: Activitats esportives, model de transmissió de valors

2.2.1 Donar valor i potenciar la idea de la comissió de valors de determinats clubs esportius a altres àmbits de la ciutat.

2.2.2 Facilitar la creació de projectes esportius com a elements d'integració, inclusió i cohesió de joves i infants de la ciutat.

Línia 2.3: La memòria històrica, un element educatiu

2.3.1 Recuperar la memòria històrica, font d'informació i educació per a la ciutadania i aprofitar el recurs per tal que la

gent gran esdevingui un col·lectiu educador en valors per nens/es i joves.

Aquestes línies es poden treballar en el si dels següents consells i plans de ciutat: Audiència pública de nois i noies de secundària, Consell d'infants de primària, Consell de Joventut. A nivell de plans cal destacar la coordinació amb el Pla Local de Joventut i el Pla d'infància. Així mateix, es pot reorientar i potenciar algunes activitats i accions del Programa d'Activitats Educatives Complementàries (PAEC), que ofereix un total de 212 activitats, la majoria de les quals són de medi ambient, joventut i esports.

5.3.3 Eix 3: Arribar a totes les col·lectivitats de la ciutat per mitjà de l'educació

Educar per aconseguir una **interrelació entre les col·lectivitats** de la ciutat (joves, gent gran, infància, col·lectius de risc, amb necessitats específiques...).

Línia 3.1: Educació per mitjà de les noves Tecnologies i de la Comunicació (TIC)

3.1.1 Dotar d'una oferta formativa en matèria informàtica. És una eina que ha de contribuir decisivament a superar la fractura digital.

3.1.2 Crear espais telemàtics educatius que permetin a població "allunyada" del món associatiu i participatiu que intervingui en la vida social de la ciutat.

Línia 3.2: Sensibilització ciutadana per superar les barreres sobre col·lectius en risc

3.2.1 Dur a terme campanyes de sensibilització contra el racisme, la xenofòbia cap a determinats col·lectius en risc a les escoles i a nivell de ciutat.

3.2.2 Fomentar la interrelació entre nova ciutadania, entitats ciutadanes i ciutadania

Línia 3.3: Treball amb xarxa entre entitats de la ciutat

3.3.1 Generar un espai de coneixença entre entitats i reflexionar entorn el paper d'aquestes

3.3.2 Conèixer la resta d'entitats i les activitats que aquestes programen i es reforçaria el fet associatiu.

Aquestes línies es poden treballar amb el departament de participació ciutadana, la qual té contacte amb les entitats ciutadanes, amb escoles de formació de TIC, així com també amb el consell de cohesió social, immigració i nova ciutadania.

5.3.4 Eix 4: Fer de l'escola un espai obert

Aquest eix pretén treballar la **interrelació entre la ciutadania i les escoles**, és a dir, fer de l'escola un espai obert a la ciutat. Cal potenciar els valors de l'associacionisme, sistema sanitari, el teixit productiu, la cultura, etc. a l'escola.

Línia 4.1: Interrelació entre entitats i escoles

4.1.1 Crear espais de trobada entre les entitats de la ciutat i les escoles. Les entitats han de poden mostrar a les escoles el seu treball, activitats i accions. Per tant, s'hauria de fomentar la relació entre l'associacionisme ciutadà i l'alumnat de l'escola per mitjà de tallers, xerrades, etc.

4.1.2 Obrir l'escola per a realitzar activitats ciutadanes.

Línia 4.2: L'escola surt al carrer: aprendre coneixent l'entorn

4.2.1 Fomentar la relació amb l'exterior i la convivència a les etapes d'educació infantil i primària a través de la relació amb persones grans afavorint les relacions intergeneracionals.

4.2.2 Promoure el sentiment de pertinença a l'alumnat per mitjà d'algun crèdit de síntesi o taller sobre el coneixement del municipi.

4.2.3 Potenciar el Programa d'Activitats Educatives Complementàries a l'escola i a la ciutat

Aquestes línies es poden treballar amb les AMPA, els centres educatius, amb entitats de gent gran, esplais, etc., així com també els consells d'infància de primària i amb totes les entitats ciutadanes i donar a conèixer el Programa d'Activitats Educatives Complementàries (PAEC), que ofereix un total de 212 activitats.

5.3.5 Eix 5: La formació, una necessitat al llarg de tota la vida

La formació ha de ser un **element extensiu que ha d'arribar a tots els moments i les situacions del cicle vital**. Aquesta formació i educació ha de garantir la igualtat d'oportunitats al llarg de la vida.

Línia 5.1: Potenciació de l'accés a la formació a la gent adulta i gran

5.1.1 Dotar de més elements formatius per a persones adultes i gent gran de la ciutat d'Esplugues: classes de català, cursos d'educació emocional, etc.

5.1.2 Donar a conèixer a la ciutadania els recursos per a persones grans i adultes que vulguin una formació continuada a la seva ciutat.

Línia 5.2: Facilitar l'accés a la formació a tothom

5.2.1 Donar a conèixer els cursos formatius i facilitar l'accés a aquelles persones amb majors dificultats d'inserció laboral.

5.2.2 Crear espais d'assessorament per a l'elaboració de currículums, actituds davant una entrevista de feina i com i on buscar i seleccionar ofertes laborals, entre d'altres.

5.2.3 Generar i crear més oferta formativa per a la ciutadania: en situació d'atur, joves sense ESO, gent gran, persones adultes, etc.

Aquestes línies es poden treballar amb entitats de gent gran, espais, etc., així com també els consells d'infància de primària, joventut, etc. Altrament, en temes de formació, caldrà treballar amb el centre de formació i ocupació local i altres centres formatius públics i privat de la ciutat.

5.3.6 Eix 6: Acompanyament escolar i educatiu, una funció de tots i totes

Realitzar accions educatives de **suport a les famílies**, així com també dur a terme **accions més enllà de l'horari escolar** són elements que poden facilitar **l'èxit escolar i social** de l'alumnat i també de la pròpia societat local.

Línia 6.1. Promoure més espais de formació i relació per a pares i mares

6.1.1 Crear espai referència per a la formació de pares, per a la consulta i per al lleure dels pares i mares del municipi.

6.1.2 Fomentar la relació entre pares i mares, alumnat i professorat en uns espais ciutadans.

Línia 6.2. Fomentar serveis transversals i integrals d'acompanyament escolar i educatiu

6.2.1 Facilitar equipaments de ciutat i espais per potenciar activitats de lleure i esports.

6.2.2 Promoure les accions de lleure i educatives en les hores extraescolars entre tot l'alumnat.

Aquestes línies es poden treballar amb les escoles, les AMPA, els equipaments, centre i serveis de la ciutat, així com també del món dels esports i del lleure.

5.3.7 Eix 7: Fer de la participació un element educatiu

El bon funcionament dels **canals i mecanismes de participació** són elements centrals per a què les polítiques i accions formatives i educatives d'un territori es duguin a terme amb la màxima **legitimitat, transversalitat, transparència i representativitat**. Per tant, aquest eix intenta potenciar aquests elements.

Línia 7.1: Potenciació dels canals de participació

7.1.1 Fomentar una plena transversalitat dels canals existents: consells, audiències, etc.

7.1.2 Crear una vinculació i un treball en xarxa per aconseguir diversos objectius educatius: aprendre a escoltar, dialogar...

Línia 7.2: Desenvolupament de projectes i plans de comunicació

7.2.1 Crear una eina de comunicació més potent sobre tot el que es fa a la ciutat, sobre les opinions de la ciutadania...

7.2.2 Facilitar un espai de reflexió i debat per la ciutadania (entitats, administració, ciutadans...).

Aquestes línies es poden treballar amb l'ajut de tots els departaments de l'ajuntament (treball transversal), així com també del treball conjunt entre les entitats de la ciutat.

5.4 Síntesi

I seguidament, i resumint les línies extretes a partir de la diagnosi són:

<i>Eixos generals</i>	<i>Línies a treballar</i>
<i>1. Esplugues, una ciutat pel civisme i la convivència</i>	1.1 Sensibilització per a la convivència i el civisme
	1.2 Implicació de la ciutadania: pertinença i participació
	1.3 Fer de la ciutat un espai per a tothom
<i>2. Educació en valors per a infants i a joves</i>	2.1 Potenciació de l'educació en el lleure fora l'escola
	2.2. Activitats esportives, model de transmissió de valors
	2.3 La memòria històrica, un element educatiu
<i>3. Arribar a totes les col·lectivitats de la ciutat per mitjà de l'educació</i>	3.1 Educació per mitjà de les noves Tecnologies i de la Comunicació (TIC)
	3.2 Sensibilització ciutadania per superar les barreres sobre col·lectius en risc
	3.3 Treball amb xarxa entre entitats de la ciutat
<i>4. Fer de l'escola un espai obert</i>	4.1 Interrelació entre entitats i escoles
	4.2 L'escola surt al carrer: aprendre coneixent l'entorn
<i>5. La formació, una necessitat al llarg de tota la vida</i>	5.1 Potenciació de l'accés a la formació a la gent adulta i gran
	5.2 Facilitar l'accés a la formació a tothom
<i>6. Acompanyament escolar i educatiu, una funció de tots i totes</i>	6.1 Creació d'espais de trobada entre famílies, alumnat i professorat
	6.2 Fomentar serveis transversals i integrals d'acompanyament escolar i educatiu
<i>7. Fer de la participació un element educatiu</i>	7.1 Potenciació dels canals de participació
	7.2 Desenvolupament de projectes i plans de comunicació